РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ 1

Примено: 02-10.2008			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
07	6505		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ” бр. 58/00 и 44/02) член 30 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ” бр. 103/08), министерот за образование донесе наставна програма по предметот *ликовно образование* за I одделение за деветгодишно основно образование за учениците со мултихендикеп.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА ПРОГРАМА
ЗА УЧЕНИЦИТЕ СО
МУЛТИХЕНДИКЕП

ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, мај 2008

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

I ОДДЕЛЕНИЕ

1. ВОВЕД

Предметот *ликовно образование* претставува составен дел од концептот за деветгодишно основно образование за учениците со мултихендикеп. Се изучува како задолжителен предмет од I до IX одделение, со вкупен фонд од 2 часа неделно, односно 72 часа годишно.

Предметот ликовно образование за учениците со мултихендикеп, во најширока смисла, претставува можност за поттикнување и развивање на психомоторниот, емоционалниот и социјалниот развој. Преку програмските подрачја од предметот, кои корелираат со скоро сите наставни предмети на учениците им се нуди уште една можност за создавање вистинска врска со реалноста и основа за комуникација, кои кај оваа категорија ученици е недоградена или воопшто не постои.

Во рамките на наставниот предмет учениците имаат можност да се запознаат и да ја изградат својата претстава за приборот за пишување и на психомоторно и графомоторно ниво да создадат основа за натамошно надградување и развивање на вештината за пишување.

Преку програмските содржини откриваат уште еден многу индивидуален и автентичен начин за изразување на своите претстави, чувства, потреби, знаења и вештини, развивајќи ја својата креативност и нагон за комуникација со реалната средина, преку манипулацијата со различните бои и нијански, тактилната дразба од материјалите и текстурите, и тридимензионамноста на моделираните изработки.

Сите овие знаења кои ги предвидува наставата по предметот *ликовно образование* за учениците со мултихендикеп треба да ги усвојат по пат на непосреден контакт со наставникот, индивидуален и групен пристап и првично, врз основа на дефектолошкиот психомоторен пристап, кој се базира на постулатите на играта, забавата (најблискиот отворен пристап од страна на ученикот).

2. ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД I ДО III ОДДЕЛЕНИЕ:

Ученикот/ученичката:

- да ги развива емоционалните и интелектуалните способности;
- да го развива творечкиот интерес;
- да формира естетски навики;
- да го негува ликовниот израз;
- да ја развива способноста за различни доживувања;
- да развива навики за ликовно набљудување и способности за ликовно изразување;
- да развива чувство за основните ликовни елементи;
- да се воведува во опсервација на визуелната реалност;
- да развива интерес, фантазија и детска креативност за ликовно изразување;
- да развива способност за изразување на своите доживувања преку ликовниот јазик;
- да развива визуелна и тактилна перцепција;
- да го развива интелектуалниот и емоционалниот живот;
- да развива вештини за примена на основните материјали и техники за цртање, сликање, моделирање и градење во ликовното изразување во сообразност со своите психофизички способности и реални можности;
- да го открива и запознава ликовниот јазик- ликовните елементи: линија, боја, форма и нивната употреба во ликовното творештво;
- да ги искажува самостојно и слободно своите сознанија, доживувања и впечатоци, мисли и фантазија со помош на ликовниот јазик и творештвото;
- да развива графомоторни способности и координација око-рака;
- да се оспособува да набљудува и споредува и да утврдува сличности и разлики меѓу предметите и појавите;
- да ги применува стекнатите ликовни вештини;
- да се ослободува од стрес, емоционална напнатост преку ликовното изразување;
- да развива културно-хигиенотехнички и работни навики за одржување на личната хигиена и хигиената на средствата за работа;
- да развива потреба за чување и облагородување на својата училница;
- да умее вербално да ја објасни својата ликовна творба;
- да се запознава со компјутерската техника за цртање и боење на површина.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО I ОДДЕЛЕНИЕ:

Ученикот/ученичката:

- да се запознае со приборот за цртање и сликање и односот помеѓу средството и подлогата за цртање и сликање;
- да се оспособи за трички стисок на моливот;
- да ја развие сензомоторната интеграција;
- да се поттикне за правилна визуелна перцепција;
- да ја развива фината и грубата моторика;
- да се оспособува да стекне ориентација на подлогата за цртање и слиакње;
- да се запознае со поважните средства за цртање и сликање (дрвени бои, темперни бои, фломастери, пастелни бои);
- да ги наоѓа и именува основните бои (црвена, жолта, сина, зелена);
- да се поттикнува да развива чувство за ритам преку печатење;
- да стекне чувство за тактилните својства на материјалите за моделирање;
- да стекне чувство за тридимензионалноста на творбите од моделирање;
- да се поттикнува да доживува пријатни чувства и задоволство при ликовните активности;
- да се оспособи за одржување на хигиената за време на ликовните активности;
- да се поттикнува самостојно да истражува за време на ликовните активности.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: ЧКРТАЊЕ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да го препознава и именува приборот за пишување (молив - хартија);	Основни средства за цртање и нивна употреба Чкртање	Молив Хартија Боица Креда Табла Ѕид Маса „Цртеж”	- Набљудува и истражува: различни средства за чкртање. - Набљудува и истражува: различни моливи (по боја и големина). - Вежби: манипулира со различни средства за чкртање (молив, боица, креда, пенкало и др.) на различни подлоги (хартија, табла, ѕид, маса и др). - Вежби: маниопулира со различни средства за чкртање на иста подлога. - Самостојно чкртање со објаснување на „нацртаното” и именУвање на деталите од „нацртаното”. - Самостојно чкртање на хартија.
- да го запознае односот меѓу подлогата (хартија, табла, бетон..) и инструментот за пишување (молив, креда..);			
- да се оспособи слободно, самостојно да чкрта на хартија;			
- да се оспособи за трочлен стисок;	Развој на функциите потребни за ликовна активност*	Трочлен стисок Координација (око-рака) Гледање преку „дурбин” Чкрабање на ограничен простор Редење Нижење Фрлање	- Вежби: држење молив, боица, со користење на сонда/инструмент за корекција и учење на трочлен стисок. - Вежби: за координација (око-рака). - Вежби: концентрирање на погледот само на еден детал
- да се оспособи визуелната и аудитивна перцепција на предметите и појавите во непосредната околина да ја			

„канализира” во ликовното изразување;	Усмерување на аудитивната перцепција Сензомоторна интеграција Визуелна перцепција Просторна претстава Концентрација Внимание Ориентација во подлогата за чкртаање	Кревање Модел	на слика (дурбин) со покажување и именување. - Чкртање на хартија на ограничен простор; - Вежби: редење и нижење ситни предмети-елементи. - Вежби: редење, кревање, фрлање и нижење крупни предмети-елементи. - Вежби: чкртање на хартија на ограничен простор според даден модел (буква, предмет и др.).
- да се поттикнува сензомоторната интеграција;			
- да се поттикне за правилна визуелна перцепција;			
- да стекне претстава за простор на подлогата за чкртање;			
- да се поттикне кон зголемување на концентрацијата и вниманието при активностите;			
- да ја развива визуелната и моторната контрола;			
- да се поттикнува да ги развива грубите моторни движења на горните екстремитети:			
- да се поттикнува да ја развива визуелната и моторната координација;			
- да се оспособи правилно да се ориентира на подлогата за чкртање.			

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: ПРЕЦРТУВАЊЕ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да се оспособи да го движи моливот по веќе нацртани линии;	Повторување (по линија)		- Практични вежби: следење (боење) на нацртана линија со различна боја. - Практични вежби: следење на линијата со и без ограничување на просторот на подлогата и околу неа. - Имитација и испишување на различни линии во воздух според видот (крива, права, искршена).
- да се оспособи за одржување на правецот на линијата при цртањето;			
- да се оспособи да имитира разни видови линии;			
- да се оспособи да имитира туѓи движења при цртањето;	Прецртување Модел Контури на предмет Илустрација		- Имитација на движење со молив во воздух - Прецртува различни едноставни нацртани облици. - Прецртува различни облици според контурите на моделот (картон, хартија). - Прецртува предмет по контурите на хартија. - Набљудува и ги истражува
- да се оспособи да прецртува веќе нацртани облици;			
- да се оспособи да повторува по веќе нацртан облик;			
- да се оспособи да црта според контури на предмет;			

- да се оспособи да ја развие својата способност за претстава при ликовната активност;			предметите, облиците и моделите направени од различен материјал. - Практични вежби: доцртува познат недовршен облик или цртеж со/без испрекината линија. - Практично претставува модел на предмет на хартија.
- да се оспособи да доцртува недовршени цртежи;			
- да се оспособи да црта според модел.			

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: ЦРТАЊЕ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да ги заепознае и да ги именува средствата за цртање (молив, дрвени бои, пастели, фломастери);	Основни средства за цртање Правилна употреба на средтвата за цртање	Средства за цртање Молив Дрвени бои Фломастери Пастели	- Набљудува и истражува: различни средства за цртање (молив, дрвени бои, фломастери, пастели..). - Запознавање на основните средства за цртање. - Цртање на разновидни подлоги различни

- да се поттикнува да ги употребува средствата за цртање; - да се запознае со својствата на средствата за цртање; - да се запознае со средствата за цртање од тактилен аспект; - да ги препознава и именува основните бои; - да се поттикне самостојно да избира бои; - да се поттикнува креативно да се изразува преку цртањето; - да се оспособи за прекривање на подлогата со цртеж; - да ја одржува хигиената на облеката и приборот за сликање.	Цртање	Својства на средствата за цртање Хигиенски мерки при цртање	по форма, формат големина, боја, дебелина. - Вежби за тричлен стисок. - Црта по свој избор со именување на основните бои. - Самостојно истражува: својства на средствата за цртање (трага што ја оставаат, мирис, однесување кон различна подлога за цртање, однесување со гума за бришење). - Цртање со фиксација (обележување) на местата од подлогата кои треба да се прекријат со боја. - Цртање со напомена за хигиенските мерки при цртање (чист-нечист), ракави, работна облека. - Боење на големи и мали затворени линии од цртежот.

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: СЛИКАЊЕ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да ги запознае и именува подлогите и сликарските материјали (хартија, водни бои, темперни бои, четка, платно, палета, вода);	Основни средства за сликање Употреба на средствата за сликање	Сликање Боја Основни бои	- Набљудува и истражува: различни средства за сликање (хартија, водни бои, темперни бои, четка, платно, палета, вода). - Вежби за запознавање на основните средства за сликање. - вежби за сликање на разновидни подлоги (различни по форма, формат, големина, боја, дебелина и сл.). - Слика по свој избор со именување на основните бои. - Самостојно истражува: својства на средствата за сликање (трага што ја оставаат, мирис, тактилитет, однесување кон различна подлога за сликање, однесување со гума за бришење..). - Сликање со фиксација (обележување) на местата од подлогата кои треба да се прекријат со боја. - Разлевање на боја по стакло, хартија и маса. - Сликање со напомена за хигиенските мерки при цртање (чист-нечист). - Боење на големи и мали затворени линии.
- да се поттикнува да ракува со материјали за сликање;		Палета	
- да се оспособи за тричлен стисок;		Водни бои	
- да се запознае со својствата на средствата за сликање;	Сликање	Површина	
- да се запознае со средствата за сликање од тактилен аспект;		Разлевање	
- да ги препознава и именува основните бои;		Боење	
- да се поттикне самостојно да избира бои;			
- да се поттикнува креативно да се изразува со боја;			
- да се поттикне за прекривање на целата подлога со боја;			

- да ја одржува хигиената на облеката и приборот за сликање.			

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: ПЕЧАТЕЊЕ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да се оспособува да воочи дека со кој било предмет премачкан со боја може да се направи и добие негов отпечаток;	Основни материјали за печатење	Печатење Печат (шаблон) Отпечаток Постапки за печатење Печатење со превиткување Подлога Печати различни по тежина	- Набљудува и истражува печат (шаблон). - Набљудува: постапки за изготвување на печат. - Практично учествува со едноставни задачи во изготвување на печат. - Набљудува постапност при печатење (нанесување боја, отисок со одреден број „3пати”, пак нанесување боја). - Самостојно спроведување на постапките за печатење. - Користи најразновидни печати (шаб лони). - Печати со природни материјали. - Печати со сунѓери во разни форми. - Печати на мазна и рапава хартија. - Печати со превиткување на хартијата (Роршахова дамка). - Практично: мести различни шаблони за печатење на веќе направени печати на
- да се поттикне самостојно да печати;	Печатење		
- да се поттикне делумно да учествува во изработка на наједноставните печати (шаблони);			
- да заклучи дека со печатењето е можно повторување на истата форма (добивање речиси исти отпечатоци);			

- да се оспособува самостојно да го држи печатот и прави отпечатоци;			хартија. - Печатење со печати со модифицирање на тежината (додавање на тегови- природни).
- да ја регулира и контролира силата (притисок, стисок) на дланката и да развие чувство на ритмичко движење на раката.			

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: МОДЕЛИРАЊЕ *			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да запознае некои материјали за моделирање и обликување;	Моделирање	- Моделирање, - пластелин, - тесто, - глина, - тврдо, - меко, - редење, - тркала, - меси, - реди, - удира, - бои.	- Набљудува и анализира различен материјал за моделирање (тесто, пластелин, глина, гипс..). - Истражува тактилно и од различен аспект на сетилата. - Практично: материјалот за моделирање го дели на делови, го спојува, реди (вертикално и хоризонтално). - Разменува со групата додека моделира (материјал и комуникација). - Прави груба и фина манипулација со материјалот за моделирање (големи и мали топки)-ги вала, тркала, меси, удира, фрла..- Прави модели по сопствена имагинација и ги именува. - Направените модели ги бои со темперни бои.
- да истражува материјали преку визуелните и тактилните сетила;			
- да моделира со материјали со додавање и одземање;			
- да се привикнува да работи во група;			
- да ја развива моториката;			
- да ја развива емоционалната рамнотежа;			
- да се развие чувство за асоцијација и именување;			
- да се поттикне за боење нерамна површина.			

ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: ЛИКОВНИ ИСТРАЖУВАЧКИ АКТИВНОСТИ			
ЦЕЛИ	**СОДРЖИНИ**	**ПОИМИ**	**АКТИВНОСТИ И МЕТОДИ**
Ученикот/ученичката: - да се поттикне да ги набљудува и истражува средствата и материјалите на конкретно ниво;	Ликовно истражување	- Растворливо-нерастворли-во, - суво-мокро, - течно-цврсто, - мирис, - пишува, - не пишува, - боја, - изглед, - мирис.	- Практично: црта на нестандардни подлоги (црта на снег, песок, глинена плоча, картон, дрво пластика). - Практично: црта со нестандардни ликовни материјали (со чешел, стапче, четкичка за заби, крпче, четкичка за шминка, стара шминка, лак за нокти и др). - Слика на различни подлоги и стекнува искуство на кои подлоги може да се слика, а на кои не. - Истражува траги кои сликарските материјали ги оставаат на целофан, весникарска хартија, пластична фолија, шишиња, стара шапка, стар чадор, газа, дрво, камен, старо ЦД и др. - Истражува конкретни особини (боја, изглед, тактилитет, мирис, звучност.). - Набљудува однесување на: темперна боја во чиста вода, потекување на бојата по сликата, засушување на бојата на својата рака, фломастер на рака-пастел на рака).
- да се поттикне да ги набљудува и истражува својствата на средствата и материјалите од тактилен аспект; - да се поттикне да го набљудува и истражува однесувањето на различните средства и материјали.			

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

- ***Насоки за меѓупредметно поврзување:***

При реализацијата на предметот ликовно образование во наставата за учениците со мултихендикеп треба се постигне корелација и интегрирање со сите предмети кои се изучуваат во првото одделение, со најголем акцент врз предметите запознавање на околината и македонски јазик.

- ***Препораки за користење на годишниот фонд на часови:***

За секое предвидено подрачје е предложен определен годишен фонд на часови:

- **Чкртање – 8 часа;**
- **Прецртување – 12 часа;**
- **Цртање – 12 часа;**
- **Сликање – 12 часа;**
- **Печатење – 8 часа;**
- **Моделирање – 8 часа;**
- **Ликовни истражувачки активности – 12 часа.**

Од предвидениот вкупен фонд на часови по програмски подрачја, дозволени се отстапувања во согласност со *можноста на ученикот и динамиката на усвојување на одредени конкретни цели.*

Методи, форми и средства на наставната работа

За сите програмски подрачја, предвидени за предметот ликовно образование во наставата за учениците со *мултихендикеп*, се препорачува користење и нужно комбинирање на сите ***конкретни*** **интерактивни, актуелни и современи** методи, форми и дидактички и технички средства. Посебен приоритет да се стави на дефектолошките методи и приоди предвидени со начелата за третман за ученици со мултихендикеп.

- ***Индивидуален приод во наставната работа***

Во согласност со научните сознанија за разликите во развојот на децата, потребно е приспособување на наставната работа кон развојните и индивидуални потреби и достигаања на учениците. Имено, потребна е примена на техники и стратегии кои го преферираат **индивидуалниот приод** во реализацијата на наставната работа.Поради специфичноста на учениците со мултихендикеп индивидуалниот приод претставува основен пат за поттикнување на нивниот развој и усвојување на наставните содржини.

Вклучување на родителите во наставната работа

Семејството е претставува примарана образовно-тераписка средина на децата и најважен фактор во детскиот развој. Во тој контекст, во реализацијата на целите, содржинте и активносите од наставниот предмет ликовно образование треба да се обезбеди **кооперативна комуникација со родителите на учениците и нивно вклучување во работата на училиштето,** во функција на: практицирање и увежбување на одредени програмски содржини во домашна/семејна средина што ученикот ги стекнал во училиште, информираност на родителот за текот на развојот на неговото дете, соработка со наставникот (во организација и поттикнување на заеднички ликовни активности со редовната популација, заеднички ликовни хепенинзи, цртање во придода) и др.

- ***Наставни средства:***

- За реализација на наставната работа по предметот ликовно образовани во I одделение може да се користат:

каталози, работни тетратки, прирачници, боенки, наставни ливчиња, помошни средства за учење на држење на моливот, обоени перли и мониста, шаблони за прецртување, модели, линијари и др.

- **Извори на учење во непосредната околина**: ресурсите од окружувањето кои ќе се набљудуваат и ќе бидат предмет на ликовна активност: згради, природа, животни, растенија, сообраќајни средства и сл.
- **Енциклопедии за деца и каталози во издание на популарни и верифицирани издавачки куќи**
- **Компјутерски образовни софтвери** за развивање на ликовните и креативни способности со соодветни едукативни и креативни игри.
- **Традиционално потврдени, одобрени и верифицирани списанија за деца, соодветни на возраста.**
- **Литература за деца од познати македонски и странски детски писатели (која содржински, естетски и вредносно одговара на возраста на учениците).**
- **Аудиовизуелни средства:** анимирани филмови за деца како мотив за цртање, видеокасети, ДВД и ЦД-дискови со анимирани ликови и предмети; цртани шаблони, модели, боенки и други предмети во зависност од потребите на планираните активности.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

ДИЈАГНОСТИЧКО ПРОВЕРУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ

Во почетокот на учебната година наставникот врши дијагностичко проверување и оценување во функција на квалитетното планирање и реалзирање на идните активности.Исто така, во текот на учебната година наставникот врши евалуација на наставниот процес, ефикасноста на наставата, развојот на учениците и нивото на постигања.

- ***ФОРМАТИВНО ОЦЕНУВАЊЕ***

Во текот на наставата по ликовно образование во првото одделение се препорачува формативно следење кое вклучува изработка и водење на портфолио на учениците што опфаќа:

- Собирање на показатели (детски изработки, творби, тетратки, цртежи, модели, снимени материјали со презентација на текот и начинот на изработка и однесување на ученикот и сл.) за секој ученик посебно.
- Инструменти кои се однесуваат на секое програмско подрачје поединечно. Во нив, наставникот внесува **податоци за постигањата и однесувањето на ученикот во однос на сите развојни аспекти** (когнитивно-интелектуален, социоемоционален, социјален и психомоторички аспект).

- ***МИКРОСУМАТИВНО ОЦЕНУВАЊЕ***

Врз основа на сознанијата од формативното следење се реализира микросумативното оценување кое се претставува со ***микросумативен извештај/ оценка за ученикот****.*

СУМАТИВНО ОЦЕНУВАЊЕ

Врз основа на целокупните податоци добиени од следењето и формативното оценување, наставникот ја констатира (опишува) развојната состојба на секој ученик во рамките на секое програмско подрачје.

ДОСТАПНОСТ И ПРООДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО

- Портфолиото во текот на целата година треба да им е достапно на родителите за да може и тие да придонесат во квалитетната реализација на наставата по ликовно образование.
- Завршната аналитичко-описна оцена се доставува, исто така, до родителите и станува дел од портфолиото на ученикот.
- Портфолиото на ученикот со прочистени и селектирани податоци продолжува во наредното, повисоко одделение.

НАЧИНИ НА ПРОВЕРУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ

Во согласност со природата на програмата по предметот ликовно обазование во првото одделение за ученици со мултихендикеп, во која основен акцент се става на поттикнување и развивање на психомоторниот, емоционалниот и социјалниот развој; поттикнувањето и развојот на креативноста, графомоториката, координацијата око-рака, манипулацијата со бои и материјали; претставата и свеста за квалитативниот аспект на предметите и работите од окружувањето и секојдневието, *проверувањето и оценувањето се врши*: практично, со помош на практично извршување на одредени задачи, преку автентичноста и оригиналноста на творбите, периодично следење и споредување на нивниот квалитет и однесување при ликовна активност со контролен термин и др.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализацијата се темели на Нормативот за простор и за наставните средства за I одделение донесен од министерот за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР:

Воспитно – образовната работа за прво одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- Филозофски факултет - Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог;
- Дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

9. НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ПО ЛИКОВНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ПРВО ОДДЕЛЕНИЕ ДОНЕСЕНА НА 21. О6. 2007 ГОДИНА СО РЕШЕНИЕ БР. 10-1009/2, ЗА ПОТРЕБИТЕ НА УЧЕНИЦИТЕ СО МУЛТИХЕНДИКЕП ЈА АДАПТИРАШЕ КОМИСИЈАТА ВО СОСТАВ:

- Марија Симонова, советник за посебни потреби, Биро за развој на образованието - Скопје
- Самир Грбле, дефектолог, ОУ „Кемал Ататурк”- Гостивар

10. РЕШЕНИЕ И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по ***ликовно образование*** за прво одделение во деветгодишното основно образование за учениците со мултихендикеп ја донесе

Перо Стојановски,
министер за образование и наука

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 10-1959/Г
02. 10 2008 год.
СКОПЈЕ

Скопје